

VERKLARING VAN VERHOOR VAN GETUIGE-DESKUNDIGE

Naam: Amira Rafat Abdel Raouf Lotfy

Geboortedatum: 2 oktober 1990

Geboorteplaats: Sittard

Beroep: advocaat

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

Ik ben advocaat en ik heb een eigen advocatenkantoor in Sittard. Ik heb een algemene praktijk en ben dus op veel verschillende gebieden actief, waaronder arbeidsrecht, bestuursrecht, aansprakelijkheidsrecht, en strafrecht.

Ik heb een procedure gevoerd tegen de staat namens een client. Dat was een kort geding tegen de invoering van de coronatoegangsbewijzen. Een aantal cliënten had zich verenigd in een stichting. Als mensen spreken over coronaprocedures, hoor je vaak dat mensen zeggen dat dergelijke procedures toch altijd verloren worden en dat de maatregelen dus wel terecht moeten zijn. Hierover wil ik het volgende zeggen:

We kennen in Nederland een scheiding der machten (trias politica). Dat betekent dat rechters in het algemeen niet snel op de stoel van de wetgever gaan zitten.

Grondrechten in Nederland zijn niet absoluut en kunnen dus worden ingeperkt. Dit moet echter noodzakelijk zijn in een democratische samenleving en moet voldoen aan de voorwaarden van proportionaliteit en subsidiariteit. Er moet getoetst worden of er sprake is van een wettelijke grondslag en een legitiem doel. Bevordering van de volksgezondheid is in principe een legitiem doel. Echter, in een kort geding is geen ruimte voor getuigenverhoor. Wat de zaak bemoeilijkt is dat de staat zich laat adviseren door het OMT, en dat de voorzieningenrechter er vanuit moet gaan dat dat advies gegeven is, omdat er geen ruimte is voor een wetenschappelijke discussie.

Het is noodzakelijk dat wordt aangetoond dat de staat evident onjuiste keuzes heeft gemaakt. De rechter kan dan regelgeving onverbindend verklaren. Wij hebben in ons kort geding gekozen om ervan uit te gaan dat de stellingen van de staat juist zijn. Wij hebben de volgende gronden aangevoerd tegen het coronatoegangsbewijs:

- 1) Het OMT heeft aangegeven dat het loslaten van 1.5 meter afstand en het invoeren van een coronatoegangsbewijs in beperkte inzet zou leiden tot een toename van het aantal besmettingen. De staat kiest dus voor de minst veilige optie. Wij hebben aangevoerd dat er inbreuk wordt gemaakt op grondrechten, met name het gelijkheidsbeginsel. Waarom kiest de staat voor deze optie als dat niet de veiligste optie was?
- 2) Wanneer er inbreuk wordt gemaakt op grondrechten, moet daar voldoende wettelijke grondslag voor zijn. Het coronatoegangsbewijs is geregeld onder artikel 58RA van de Wet Publieke Gezondheid. Daarin staat dat een vaccinatie of herstelbewijs alleen gevraagd mag worden als er een vergelijkbare kans op overdracht is van het coronavirus in het geval van vaccinatie of herstel als in het geval van een negatief testbewijs. Ik heb toen geprobeerd erachter te komen of dat daadwerkelijk het geval is. Mijn conclusie was dat dit niet het geval is. Dit hebben wij ook aangevoerd tijdens de zitting. De staat erkent dat er geen sprake is van een vergelijkbare kans, maar zijn van mening dat de term "vergelijkbare kans" anders moet worden uitgelegd. De staat zegt dat die term moet worden uitgelegd als zijnde een aanvaardbaar te achten risico dat een persoon geïnfecteerd is en het virus overdraagt.
- 3) De schending van grondrechten (gelijkheidsbeginsel, lichamelijke integriteit). De voorzieningenrechter had tijdens het kort geding van Bart Maes tegen het

coronatoegangsbewijs al geoordeeld dat er geen sprake is van discriminatie van ongevaccineerden, omdat iedereen de keuze heeft uit drie opties (herstel, vaccinatie of negatieve test). Wij hebben tijdens ons eigen kort geding gezegd dat het niet zozeer gaat om discriminatie tussen gevaccineerd of ongevaccineerd, maar eerder tussen mensen die bereid zijn een invasieve procedure te ondergaan (vaccinatie, test) en mensen die daar niet toe bereid zijn. Tijdens de zaak van Maes heeft de voorzieningenrechter geoordeeld dat een coronatest “nauwelijks invasief” is en dus niet bezwaarlijk. Wij hebben tijdens onze zaak aangevoerd dat een coronatest niet “nauwelijks invasief” kan zijn; iets is invasief of niet. Wij hebben beargumenteerd dat een coronatest wel degelijk invasief is.

De voorzieningenrechter heeft de stichting niet ontvankelijk verklaard omdat er onvoldoende samenhang bestond tussen de achterban van de stichting en omdat zij niet representatief waren voor de samenleving. Er was echter ook sprake van een natuurlijke persoon die bij naam wilde deelnemen aan de zaak. Echter oordeelde de rechter in dit geval dat het belang van de samenleving als geheel boven het belang van een enkel persoon gaat.

Ik sta verschillende mensen bij in zaken gerelateerd aan het coronabeleid, bijvoorbeeld ondernemers die huurverlaging willen of mensen die door hun werkgever onder druk worden gezet om zich te laten testen of vaccineren. Ik heb ook iemand bijgestaan die door haar werkgever was ontslagen omdat zij geen mondkapje droeg, terwijl zij hier een medische vrijstelling voor had. In dergelijke zaken valt er vaak wel te winnen. Echter, als het gaat om zaken tegen de staat en tegen het beleid in het algemeen is het een andere situatie. Het is erg moeilijk om te winnen van de staat. Dat zien we ook aan zaken zoals de toeslagenaffaire.

Wat is uw mening over de juridische onderbouwing van een eventueel 2G-systeem?

In het geval van een 2G-systeem zou een PCR-test niet meer voldoende zijn voor toegang. Er is dan dus sprake van vaccinatiedwang. Er is geen discussie over het feit dat een vaccinatie een invasieve handeling is. Men kan zich dan afvragen a) of het noodzakelijk is, b) of er alternatieven zijn die minder ingrijpend zijn, en c) of het proportioneel is. Naar mijn mening zijn deze zaken onvoldoende onderbouwd.

Daarnaast wil ik wijzen op het feit dat de staat in de Kamer heeft gezegd dat mensen die zich om medische redenen niet kunnen laten vaccineren of testen een uitzonderingspositie zouden krijgen. Echter hebben zij daar nooit een protocol voor opgesteld. Wel is er sprake geweest van een testgroep voor het opstellen van dit protocol. Op datum van de zitting was dit echter nog niet afgerond. Dit hebben wij eveneens aangevoerd tijdens ons kort geding. Echter is daar totaal niet op ingegaan.

Wat is uw mening over artikel 120, waarin staat dat rechters niet mogen toetsen aan de grondwet?

Ik haal meestal verdragen aan, waarin vaak dezelfde dingen staan en waaraan wel getoetst mag worden. Ook vind ik het belangrijk om toch te wijzen op de grondwet, ook als de rechter er niet aan mag toetsen.

Juridisch gezien zou het positief zijn als artikel 120 van tafel zou gaan. Persoonlijk vrees ik wel dat dit tot problemen kan leiden, omdat rechters in dit geval te veel macht zouden krijgen.

Ik ben ervan overtuigd dat afzonderlijke rechters onafhankelijk zijn. Tegelijkertijd wil ik wijzen op het kort geding van Viruswaarheid tegen de avondklok. Wanneer men als advocaat in beroep gaat tegen een negatief vonnis, kunnen er weken overheen gaan voordat het behandeld wordt. Echter, in dit geval werden zowel het wrakingsverzoek als het hoger beroep dezelfde dag nog behandeld. Dat geeft een beeldvorming die niet gunstig is voor de rechterlijke macht.

Wanneer men procedeert tegen de staat, komt men altijd terecht bij de rechtbank in Den Haag. Deze rechtbank heeft slechts drie voorzieningenrechters. Men kan zich afvragen of er geen ons kent ons

mentaliteit ontstaat. Ook is het relevant dat de burger hierdoor altijd dezelfde gezichten ziet. Het is dan niet onlogisch dat er vragen worden opgeroepen over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

Samenvattend ben ik er dus van overtuigd dat de rechterlijke macht in beginsel onafhankelijk is, maar dat er wel gelet zou moeten worden op de beeldvorming die men oproept bij de burger.

Waarom is vertrouwen in de rechtsstaat zo belangrijk?

Toegang tot het recht en bescherming tegen de staat zijn voor burgers zeer belangrijk. Als burgers voelen dat rechters op de hand van de overheid zijn, kan men een situatie krijgen waarin men zich niet meer tot rechters wendt. In dat geval kan het gebeuren dat mensen op zoek gaan naar (niet-legitieme) alternatieven.

Heeft u de indruk dat het demonstratierecht in Nederland nog intact is?

Ik ben van mening dat dit recht momenteel wordt aangetast. Demonstratie is een recht dat is vastgelegd in artikel 9 van de grondwet en artikel 11 van de EDRM. Demonstraties worden vaak verboden of maximale groepsgroottes worden ingesteld voor demonstranten. Men kan zich dan afvragen of de demonstraties nog representatief zijn. Bovendien wordt er door politie en ME bijzonder hard opgetreden. Afgelopen zondag was hier een voorbeeld van. Ik heb twee voorvallen gezien die ik relevant vind, namelijk een man die herhaaldelijk door een politiehond werd gebeten en een man die door een agent op zijn hoofd werd geslagen. Ik heb mij daarover uitgesproken en krijg dan zelfs van beroepsgenoten te horen dat demonstreren geen absoluut recht is en dat deze mensen dus niet op deze plek hadden moeten zijn.

Ik wil duidelijk zeggen dat demonstratie een grondrecht is. In principe moeten demonstraties wel worden aangemeld en kunnen ze wel door een burgemeester verboden worden. Echter, wanneer iemand deelneemt aan een verboden demonstratie, is dat nog geen rechtvaardiging voor politiegeweld.

Ik suggereer niet dat de politie nooit geweld mag gebruiken. Echter, dit moet gepast geweld zijn dat noodzakelijk en proportioneel is. De noodzakelijkheidstoets, de proportionaliteitstoets en de subsidiariteitstoets gelden hier ook. Dat wordt op dit moment in Nederland overschreden. Een politiehond of een wapenstok kunnen grote lichamelijke schade aanrichten. Dat kan niet worden weggewuifd met het argument dat een demonstratie verboden was.

Samenvattend ben ik van mening dat het demonstratierecht in Nederland in gevaar is.

Het probleem is in feite dat het politiek stelsel momenteel niet functioneert. Oppositie is vrijwel onmogelijk. Het referendum is afgeschaft, waardoor burgers tussendoor niet kunnen ingrijpen. Ik ben echter van mening dat de rechters niet op de stoel van de politiek moeten gaan zitten. Ik raad wel iedereen die slachtoffer is geworden van politiegeweld o.i.d. aan om aangifte te doen.

Welke wetten etc. worden volgens u overschreden door het coronabeleid?

U kunt bijna beter vragen welke wetten niet worden overtreden. We hebben het onder andere over het demonstratierecht, het recht op lichamelijke integriteit, het recht op vrijheid van vergadering, etc. Het gaat echter verder dan dat. Wanneer een ondernemer twee jaar lang wordt belet om te ondernemen en de steunmaatregelen volstrekt onvoldoende zijn, wordt deze ondernemer in feite ook aangetast in zijn eigendomsrecht.

Vindt u dat rechters als beroepsgroep zich zouden moeten uitspreken over de schendingen van wetten en mensenrechten door het coronabeleid?

Ik vraag mij af of het wenselijk is voor rechters om zich te bemoeien met politiek. Het is aan de politiek om nu te gaan ingrijpen. Ik verwijs hier opnieuw naar de scheiding der machten (trias politica). Het is niet aan de rechterlijke macht om zich hierover uit te laten. Ik wil wel benadrukken dat er veel zaken

zijn die nooit voor de rechter komen, bijvoorbeeld omdat de betrokken personen de financiële middelen missen om griffiekosten of een advocaat te betalen.

U vraagt mij of ik niet vind dat er een punt is waarop rechters zich als beroepsgroep zouden moeten uitspreken. Mijn antwoord daarop is dat het onwenselijk is wanneer rechters politiek gaan bedrijven. Ik vind dat zij hierover uitspraak kunnen doen in de vorm van vonnissen tijdens rechtszaken. Wel vind ik dat de advocatuur zich duidelijker zou kunnen uitspreken over de huidige situatie.

Als advocaat is dit mijn visie op wat er momenteel schort aan de maatregelen. Het is echter goed mogelijk dat wanneer men dit aan een andere advocaat zou vragen, dat men dan een heel ander antwoord zou krijgen.

Leiden

8 januari 2022

Voorgelezen en ondertekend,

.....

Amira Rafat Abdel Raouf Lotfy

.....

Pieter Kuit